NACKA TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Remissvar

Datum	Diarienummer
2026-11-10	TNA 2026/545

Mark- och miljödomstolen

Till Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.rs@regeringskansliet.se
isabella.jonefall@regeringskansliet.se
(dnr KN2026/01561)

Remissvar över promemorian Ett nytt system för miljösanktionsavgifter KN 2026/01561

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har beretts tillfälle att lämna synpunkter på innehållet i promemorian.

Domstolen har, utifrån de intressen som domstolen har att bevaka, följande synpunkter på det remitterade förslaget.

Allmänt

Domstolen ställer sig frågande till att bestämmelser av grundläggande karaktär vars motsvarigheter i dag återfinns i 30 kap. miljöbalken flyttas till den nya förordningen. Detta gäller framför allt vissa av de föreslagna bestämmelserna i den nya förordningens 2 kap. som anger förutsättningarna för att ta ut avgifterna och storleken på dessa.

Domstolen noterar att strikt ansvar även i fortsättningen ska gälla för miljösanktionsavgifterna, men att man vid bestämmandet av storleken på en rörlig miljösanktionsavgift bl.a. ska beakta subjektiva rekvisit som uppsåt och oaktsamhet. Domstolen noterar vidare att miljösanktionsavgifterna nu föreslås kunna bli föremål för jämkning.

Det kan konstateras att det inte kommer att vara en helt okomplicerad uppgift att överväga de hänsyn som ska tas vid bestämmandet av storleken på en rörlig miljösanktionsavgift. Detsamma gäller bedömningen av om en överträdelse är ringa eller ursäktligt. Bedömningarna ska i många fall göras på kommunal nivå. Det är därför mycket angeläget att det finns tydliga förarbetsuttalanden som ger ledning vid tillämpningen. Om de aktuella bestämmelserna flyttas från lag till förordning bör förordningsmotiv tas fram för att ge sådan ledning.

Återföring av vinst

Förslaget innebär att en helt ny sanktion om återföring av vinst införs, vilken bedöms kunna medföra svåra bedömningar för beslutsmyndigheterna. Det som ovan anförts om behovet av tydliga förarbeten som ger ledning vid tillämpningen gör sig därför gällande även i denna del.

Tillsynsregister

Domstolen noterar att ett nationellt tillsynsregister torde vara en förutsättning för att tidigare överträdelser ska kunna beaktas vid prövningen gällande bestämmande av storleken på miljösanktionsavgift.

Övergångsbestämmelser

När det gäller ikraftträdandet noterar domstolen att det föreslås att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för överträdelser som skett före ikraftträdandet. Med beaktande av att de nya bestämmelserna om nedsättning av miljösanktionsavgift torde kunna leda till en lindrigare sanktion än enligt gällande regelverk bör det, till ledning för beslutsmyndigheterna, förtydligas vad som ska gälla i en sådan situation (jfr 5 § lagen om införande av brottsbalken).

Konsekvenser för domstolarna

I konsekvensavsnittet anförs att införandet av rörliga miljösanktionsavgifter kommer att leda till en mer omfattande prövning som tar mer tid och resurser i anspråk. Fler beslut kan förväntas överklagas och miljösanktionsavgifter blir aktuella för fler överträdelser. Trots detta förväntas förslagen leda till en begränsad målökning som bör rymmas inom befintliga anslag för domstolarna.

Domstolen anser att denna slutsats kan ifrågasättas. Förslagen innebär högre avgifter och mer komplicerade bedömningar bl.a. vad gäller de rörliga avgifterna och möjligheterna till jämkning. Detta medför att mer tid behöver läggas på den aktuella måltypen. Enbart jämkningsmöjligheten torde i sig kunna leda till fler överklaganden. För Nacka tingsrätts del kan därutöver konstateras att flera av de myndigheter som får tillkommande uppgifter enligt förslaget, som exempelvis Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen, ligger inom mark- och miljödomstolen vid Nacka

tingsrätts domkrets. Sammantaget kan en inte obetydlig målökning förväntas.

Mot denna bakgrund bör det i den fortsatta beredningen närmare utredas vilka konsekvenser förslaget får för domstolarna. Med hänsyn till de sammantagna effekterna av förslagen i promemorian kan det inte uteslutas att mer resurser behöver tillföras mark- och miljödomstolarna, och då särskilt mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

I detta ärende har chefsrådmannen Åsa Marklund Andersson beslutat. Rådmannen Peter Winge har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tekniska rådet Ulrika Haapaniemi deltagit.

Åsa Marklund Andersson

Peter Winge